

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Octuagesimaquarta vult q[uod] prelat[us] sit vigila[n]s circa
defensione[m] pauperu[m], releuatiōe[m] oppresso[rum], [et]
curatione[m] monasterio[rum].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

dit q' laudibus malorum a laudibus gloriari non debet, nec gratulari.

Malorum lupi sunt in ecclesia... distinctio lxxviii.

Thil illo pastore miserum q' g'rat lupoz' laudib'...

Lupoz' ouib' magna pernicies... distinctio lxxviii.

Qua'q' sacerdot' tam a suis q' ab alienis...

Quam'q' de' ecc'ia pars hui' dist'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Quam'q' dicitur est supra q' prelat'...

Truente ad nos... distinctio lxxviii.

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Delinquebat... distinctio lxxviii.

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Delinquebat sc' q' no' curabat...

Truente ad nos... distinctio lxxviii.

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

Truente ad nos frat' et coep'm...

¶ **Similitudo.** hec est tertia pars huius distinctionis. in qua probatur quod nullus bigamus potest esse clericus. Jo. de fan.

¶ **Causa.** supra. xxvii. dicitur quod episcopus debet esse monogamus. Nunc autem dicitur quod episcopus debet esse seruandum in alio clerico. et sic est tertia articulus.

¶ **Chiquas.** Si lector vidua duxerit: vt. s. legit. sed illud vbi necessitas, hic vbi nulla necessitas videtur.

¶ **Similitudo.** quod monogamus episcopus esse iubetur, etiam ad reliquos ordines ecclesiasticos deriuari oportet.

¶ **Unde Syricus papa scribit Zmerio Terraconensi. episcopo.**

¶ **Laica sit tantum communione contentus clericus vidua ducens, aut secundum vxorem.**

¶ **Quis clericus aut vidua aut secundum duxerit vxorem, oeclesiastice dignitatis privilegio mor denudetur; laica sibi tunc conone concessa: qua ita demum poterit possidere, si nihil postea propter quod hac carere debeat admittat.**

¶ **zelby teroz non nomen quod a senectute sit sumptum, magis tamen maturitate indicat sapientie, quam canicie corporis.**

¶ **Unde Anacletus.**

¶ **Porro seniores dicuntur non cum etate, sed sapientia.**

¶ **Quero Moyse precipit vt eligat presbiteros. i. seniores.**

¶ **Unde et in puerbis dicitur: elo-**

¶ **Quero. n. Casus.** Anacletus probat in hoc casu quod duplci de causa dicitur presbiter: scilicet propter etatem: et hoc ostendit exemplo Moyse: qui cum non posset sustinere laborem ad populum gubernandum, elegit ex precepto dei presbiteros. i. seniores Israel qui eo populum gubernarent.

¶ **Sicut ostendit quod presbiter vel senior dicitur propter sapientiam, et hoc probat exemplo Abiabe vsq ad regnum cuius hoies vixissent nonages annis: et amplius nulli nisi Abiabahz vixisse hoies legamus: nullus alius presbiter appellatus est presbiter. i. senior, nisi Abiabah: qui multo paucioribus vixisse annis conuincitur. Non ergo propter decrepitan etatem vel senectutem, sed propter sapientiam presbiteri nominantur.**

¶ **Distincio. lxxxv.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**

¶ **Isoproprietatem neccesse non habet episcopus.**

¶ **Archidiaconi florentini ecclesie Anconitane quod ad episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habet: quod si quis non habuerit, ordinari phibetur.**

¶ **Archidiaconum. n. Casus.** Vacante ecclesia Anconitana, tres fuerunt ibi electi, non temeritate concertantium, sed bono zelo. primo archidiaconus eiusdem ecclesie, qui dicebatur florentinus. secundo fuit electus Rusticus diaconus eiusdem ecclesie. Tertio florentinus diaconus ecclesie Rauennatis: sed archidiacono florentino tria obijcebantur: scilicet quod erat senex, et nullo modo ad regimen assurgere posset: et quod sic erat richar, quod in domo sua nunquam amicus ad charitatem intrasset: et quia iurauerat se nunquam fore episcopum. Rustico vero licet homo vigilans esset, obijcebatur quod psalmodiam ignoraret. florentinus vero Rauennatis ecclesie diaconus nesciebatur qualis esset, licet sollicitus diceretur. Scribit ergo Gregorius Joanni episcopo, vna cum episcopo Armenio Anconitane ecclesie visitatore, vt inquirant ista: et primo de archidiacono: et postea de Rustico: qui si inuenti fuerint indigni, confirmet tertium, si tamen eum non obijctas: et hoc de voluntate archiepiscopi sui.

¶ **Archidiaconum. florentinum. Alio florentinum archidiaconum proprium nomen: vel quia inde fuit.**

¶ **Ubi habes est de electo, cuius nom. et non legitur episcopus appellatum: cum presbiteros dicitur de hoc etiam not. lxxxv. dist. i. pot. h. Archi.**

¶ **Hospitalitas.** non vsq adde episcopus est necessaria, vt si ab ea inuentur alieni, tunc phibetur ordinari.

¶ **Unde Sic. scribit Joa. episcopo.**